

Artà

PRENSA
CORNIA

ANY IV - NÚM. 25 - SEGONA ÈPOCA - PERIÒDIC INDEPENDENT D'INFORMACIÓ LOCAL - GENER, 1988

SANT ANTONI

Ja s'acosta Sant Antoni,
ja bull de festes Artà;
tothom es vol preparar
per poder anar a torrar
sense fer cas del Dimoni.

Torrarà tota la gent
porquim (bons botifarrons).
Grans i vells i petitons
l'endemà d'es foguerons
escoltaran s'argument.

I si abans no rebenta,
també farà testimoni
de presència el Dimoni.
No hi hauria Sant Antoni
si en Barrufet no es presenta.

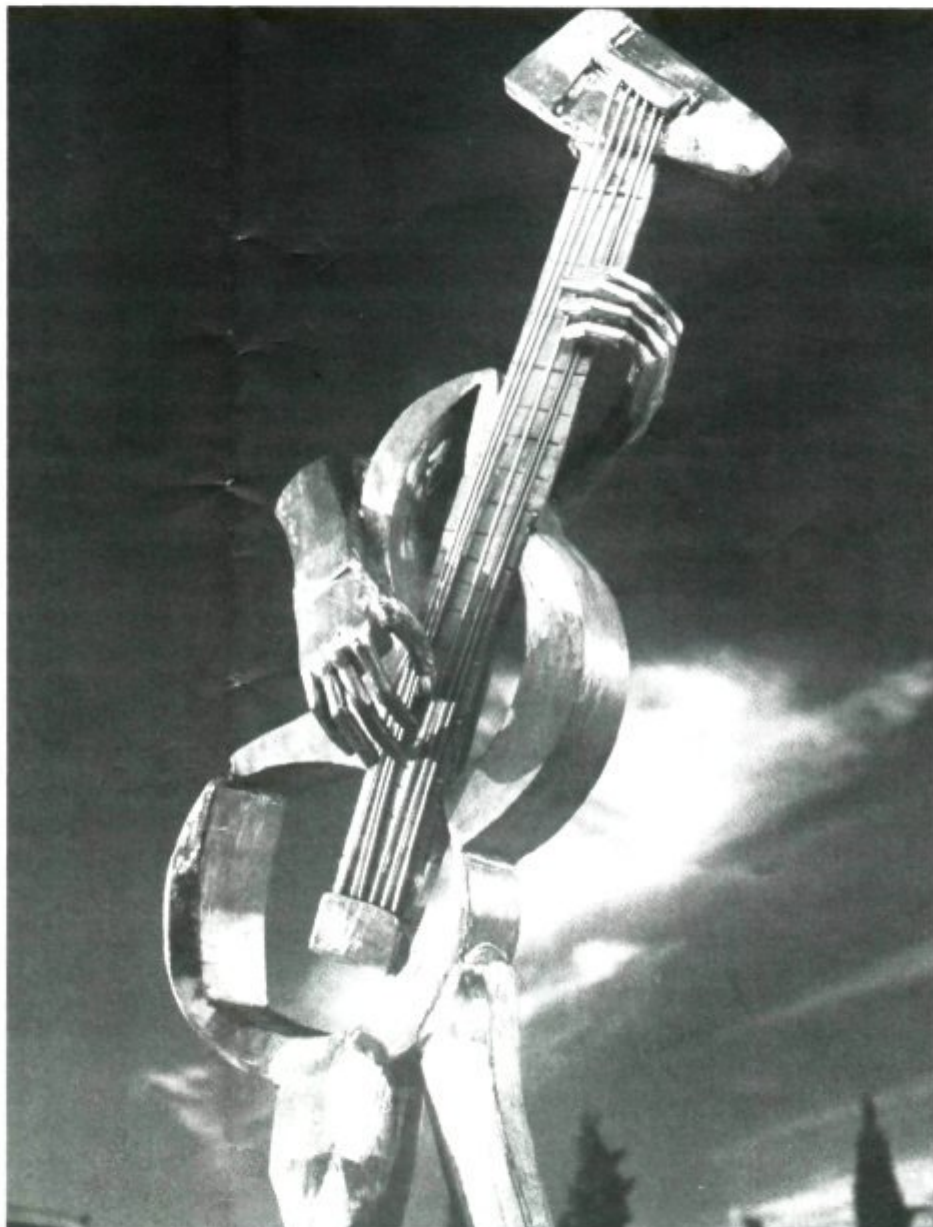
Hi haurà música i cançons
Picarols i cantories
i gloses i poesies
i rialles i alegries
d'Artà per tots es cantons.

I es desset és sa diada
de beneir es bestiar,
per dins es poble voltar
sense deixar de cantar
anant a sa coalcada.

I ara per acabar,
com un bon saig es pregó,
crec que serà lo millor
fer sa felicitació
per tot es poble d'Artà.

I sense por en el Dimoni
que surt per riure i ballar,
que tots puguem exclamar
sense deixar de cantar:
«Visca, visca Sant Antoni!».

EL SANT PERE

Fiel a su cita anual de San Antonio, Juan Ginard «Sarasate» presenta su décimoctava muestra de sus esculturas en hierro y acero inoxidable.

La obra de «Sarasate» toma el vuelo, ingràvida por genial, hacia la altura, buscando la libertad que la impulsó.

De él dice en el catálogo Margarita Morey Pons (d'Es Colmado) «Ha sabido ser profeta y genio en su propia tierra y ha logrado ser reconocido a nivel internacional. Esto no es una revelación sino una confirmación». «Juan es la existencia vestida de existencia».

Le acompaña su hijo Miguel, y le presenta de palabra, Bárbara Flaquer Ferrer (Mengola).

San Antonio: Hogueras, demonios, cavalcada, y la exposición de «Sarasate» incardinada en la fiesta.

Una obra ascendiendo libre de formas más arriesgadas día a día... S. GUISCAFRÉ

Editorial

Es deplorable que Mallorca sea un monocultivo turístico a la que debió inmolar una parte de su encanto, por desconocimiento o por la codicia de sus promotores. Pero las cosas son como son, no como quisiéramos que fueran.

Creemos que actualmente, escarmentando en cabeza ajena, pueden hacerse las cosas muy bien y urbanizar mejorando el entorno.

Tal es el caso de Sa Canova.

Lo cierto es que Artà necesita para su natural crecimiento, contar con lo que ofrecería esta urbanización para dar trabajo a los artanenses que ahora se ven obligados a peregrinar por otros municipios. No estamos en absoluto de acuerdo con las urbanizaciones bestiales como Sa Coma, Cala Millor, El Arenal, etc., etc. Pero sí lo estamos con un Formentor, Costa de los Pinos y pocos etcéteras más de los que uno podría ser, una vez terminada, Sa Canova.

Es triste que unos políticos, orondos y satisfechos, bien pagados por el pueblo, decidan que la única zona urbanizable que tenemos, declarada de interés turístico, sea declarada de especial protección.

Lo que no dicen es qué van a proteger, a quién van a proteger, ni cómo lo van a proteger. ¿Sería una protección como la de Aubarca y Es Caló?

Somos ecologistas, pero de los de verdad, no de pancartistas ignoradores de nuestra propia geografía. No quisiéramos ver edificios por Sa Duaia y Es Verger. Igual que el Consell de Mallorca adquirió Sa Dragonera, debería comprar Aubarca. Pero somos conscientes de que Artà necesita para su propia subsistencia que se termine Sa Canova, con alturas que no sobrepasen los pinares, a una distancia prudente de la playa, con construcciones apropiadas y para un número limitado de habitantes.

No hay derecho que unos regidores que cobran del Estado por su profesión o del Municipio por su dedicación, condenen a un pueblo al ostracismo mientras los de su alrededor se enriquecen, nos sobrepasan en avencindados y tienen repletas sus arcas municipales, para realizar cosas.

En Artà a pesar de estar sobrecargados de impuestos no podemos pagarle al Alcalde dedicación plena. Mientras, las áreas supuestamente protegidas son convertidas en estercoleros por estos pseudo-ecologistas domingueros que degradan la Isla entera.

Los pinares «protegidos» son pasto de las llamas y los municipios con turismo nos lo traen a seguir ensuciándolo todo, manchando la pretendida virginidad de nuestras playas.

Y en Artà a buscar trabajo para una juventud manipulada que carece de horizontes en su propio pueblo por culpa de unos políticos foráneos que discuten en un Parlament asuntos que ni les van ni les vienen en la mayoría de los casos. (No queremos pensar que si tienen intereses en Ca'n Picafort, Cala Millor o Cala Ratjada, lo que no les gusta es que Artà con su urbanización modélica les quite clientes).

Y finalmente, pensamos en la inconciencia o mala fe de unos municipios que engañaron a sus votantes ya que incluyeron en sus programas la urbanización de Sa Canova y ahora se llaman andana.

Un dia Artà se lo demandará.

Artà

Redacció: JOAN ESCANELLAS LLINÀS
ARTURO POMAR THOMÁS
JOSÉ MISLATA CUELLAR

Col·laboradors: LAU
JOSEP MELIÀ
BONET DE SES PIPES
SANTIAGO PERELLÓ
MIQUEL BOTA TOTXÓ
BERNAT CIFRE
MIQUEL MOREY LLITERAS
ANTONIO GINARD CANTÓ

Maquetatge i dibuix: ARPO
JOSEP FORTEZA HIDALGO
JOAN ESCANELLAS GENOVART
CATALINA JUAN BRUNET

Fotògraf: JULIO INFANTE NAVARRO
Repartidor: JOAN BUJOSA TOUS

Coordinació: ARTURO POMAR THOMÁS
SERAFÍ GUISCAFRÉ GENOVART

IMPREMIA POLITÈCNICA
Troncosa, 3 - Tel. 71 26 60
07001 Palma de Mallorca

Dipòsit Legal
P.M. 203-1983

GLOSES IL·LUSTRADES

del SEN GUINYOT

PROTECTORS DE SA CANOVA

Sant Antoni gloriós,
si passau per Sa Canova,
podrieu parar una llova
i es tres tords agafar-los;
ells se diven protectors,
però no en donen cap prova.

En Serra, en Triay i en Ricci,
que més volen espanyar
lo que a Artà li pot donar
per viure bé, un benefici;
aquets tres tenen de vici
fotre lo que fet està.

Els no són de per aquí (*)
i bé mos ho diu sa mostra:

volen protegir ca nostra
posant vinagre en es vi,
menjant-se tot lo més fi
i deixant-nos amb sa crosta.

Si ets artanencs tenim feina
sense haver d'anar a cercar
sortint des terme d'Artà;
per què foten sa nostra eina?
És que sols no teniu eima
per veure-ho, si està tan clar?

Per Maó i per dins Ciutat.
Duis-los-vos-ne, Sant Antoni,
que facin en Toni Noni,
però no cap disbarat,
I si mos ho han tudat,
a l'infern, amb el dimoni!

(*) En Triay i en Ricci son de Maó.
En Serra, de per Ciutat.
Els tenen sa vida assegurada i
se'n foten si per Artà passam rusca.

SE BARAIEN PER ESSER DIMONIS

Al bon amic en Jaume Gil, Obrer de l'Obreria de Sant Antoni Abat.

En el món, ja se sap, tothom té una vocació determinada: uns volen ser metges i altres manescals; uns volen ser botiguers i altres mestres d'obres; uns volen ser escrivents de la Sala i altres regidors; alguns volen fer de conrador i alguns altres ¿quin mal hi ha? volen fer de dimoni.

La vocació de dimoni en el nostre poble és molt antiga, té les arrels molt fondes i sembla que no dugui punt, per ara, de mencabar.

Demuestra un poc això que acabam de dir un fet que va passar al nostre benvolgut don Pep Jordana¹ un any en què era Obrer de Sant Antoni i *duia es trui*.²

Era el dissabte de la festa horabaixa i don Pep, a ca seva, se preparava per anar a Completes juntament amb els dimonis i altres acompanyants. La nit era freda, molt freda; però hi havia fundades esperances d'encalentic-la amb els foguerons que estaven a punt d'encendre's i amb les botelles de suc, que mai falten en aquest cas.

Amb això entra a ca don Pep un senyor alt, fornit, de cabells blancs i hàbit de la Companyia de Jesús. Tenia l'aspecte d'un gran intel·lectual, i realment ho era.

—Ave Maria Puríssima. ¿Qui hi ha en casa? —digué el visitant amb un accent que ja no era mallorquí del tot.

—Déu i noltros —respongué don Pep de dins una saleta que hi ha a can Jordana entrant a mà esquerra.

—Pep... ¿i que no me coneixes? —prosseguí el jesuïta mentre eixamplava els braços per tal de donar una aferrada pel coll al seu amic.

Don Pep, de moment, no identificava aquell que ja estava a punt d'abraçar-lo; però un esforç de memòria i unes gotetes, molt oportunes, d'intuïció, feren que don Pep exclamàs amb una gran alegria:

—Tu ets... en Miquel. I ja en fa de temps, que no mos havíem vist! Conta'm, conta'm. ¿Què ha estat de sa teva vida?

El jesuïta, com qui no dir res, va amollar tot això:

—Jo, com saps, vaig fer amb tu sa carrera de capellà en es Seminari de Palma. Després vaig ingressar a la Companyia (llegiu la Companyia de Jesús) i allà me feren estudiar molt. Tenc, a més de sa carrera eclesiàstica, dues carreres universitàries i parl, bastant bé, sis idiomes estrangers. He estat per França, per Alemanya, pels Estats Units, pel Japó. He trescat molt, tal vegada massa... Crec que no és bo trescar tant.

—I tu, Pep, ¿quina l'has feta durant tot aquest temps?

Don Pep —que era la senzillesa personificada— va exposar això que ara en diuen «curriculum» d'aquesta manera:

—Jo, una vegada acabada sa carrera, vaig estar una temporada de Vicari a Sant Llorenç i després vaig venir a Artà a fer de capellà lliis. Aquí vaig fundar sa Congregació Mariana, per bé de sa joventut. I aquí se pot dir que he exercit tot es meu ministeri. Ara, en aquest moment, me trobes amb una feina ben important: mos preparam per anar a Completes, a la Parròquia amb sos dimonis i altres acompanyants...

—¿Amb sos dimonis?— preguntà el P. Miquel un poc estranyat.

—Sí, amb sos dimonis, respongué don Pep.

—Vine i elze voràs dins aquell quarto. Ara se vesteixen. Són dos joves d'Artà que elze agrada molt fer de dimoni. Sempre són es mateixos.

Aquí el jesuïta va fer una pregunta que mai no hagués fet un artanenc:

—¿I encara hi ha gent que vol fer de dimoni?

Un dimoni aturant la circulació.

La resposta de don Pep no se féu esperar:

—Se baraien per esser dimonis— digué don Pep, com un que pronuncia solemnement una sentència.

L'anècdota, con moltes anècdotes, és bastant eloqüent: a Artà, segons les notícies que tenim, mai han faltat candidats per fer de dimoni; *sa plaça* —en bona hora sia dit— mai ha quedat vacant.

I això, ¿a què se deu? Raons econòmiques com altre temps,³ no n'hi ha (la gent ara guanya molt). Raons de protagonisme, tampoc (els dimonis duen la cara tapada). ¿Quina serà, idò, la causa d'aquesta decidida vocació d'alguns artanencs per aquest ofici?

Nosaltres no veim més que una causa: el patriotisme. Els artanencs saben prou bé que sense els nostres dimonis la festa de Sant Antoni seria molt buida i perdria tota la gràcia i tota la sal populars que ara té i, com que no volen, de cap de les maneres, que això ocorri, sempre hi ha hagut, hi ha i hi haurà —afortunadament— voluntaris per a fer de dimoni.

Sí, un acte de patriotisme, molt digne d'alabança per altra part.

J. SARD

¹ Pels qui no han conegut don Josep Sancho de la Jordana i Sureda (1885-1968), conegut en el poble amb el nom familiar de don Pep Jordana, direm en poques paraules que fou un capellà artanenc exemplar i d'una bonhomia extraordinària. Exercí quasi sempre el seu ministeri en el nostre poble. Aquí va fundar l'any 1918 la Congregació Mariana, de felicitat memòria. Va ser des de l'any 1932 fins a l'any 1950 Vicari de la Parròquia, i va ser també Obrer de l'Obreria de Sant Antoni Abat. Estimat de tothom i reconeixent els seus mèrits, l'any 1953, el nostre Ajuntament li va dedicar un carrer que actualment du el nom de «Rdo. D. José Sancho de la Jordana».

² Pels lectors que no són artanencs direm que *dur es trui* equival, durant les festes de Sant Antoni, a preparar el berenar de xocolata i ensaimada el dissabte de la festa i organitzar el refresc el dia del Sant. Això se fa en forma rotatòria de tal manera que *es trui* el du un any un Obrer i un any un altre Obrer, o sia, que van per torn. I un detall molt important: a ca l'Obrer que *du es trui* s'hi vesteixen també els dimonis, amb tota la seva cerimònia, abans de sortir a ballar pels carrers.

Es trui, doncs, és tot això que hem dit, ben mesclat i ben enduïmenjat.

³ En temps primer, a principi de segle, un jove guanyava més en dos dies de fer de dimoni que en tot l'any d'estar llogat a una possessió. I és clar: els diners són els diners.

Confeción Caballero y Cadete - Decoración - Tejidos
Géneros para el Hogar - Suministros Textiles Hostelería

COTEX
LUIS FERRER SUREDA

C/. Ciutat, 39 - Tel. 56 22 37 - ARTA (MALLORCA)

CA'N MOYÀ

(Vinos y licores)

ESTANCO

Cuando uno recuerda aquellos lejanos días en que por San Antonio las pandillas iban a un pequeño almacén de la calle del Sol a comprar botellas de vino y «mesclat», y ve hoy el pujante comercio de esta Casa, no puede menos que admirar a los hombres que la han hecho posible. Y que de la solera, nunca mejor dicho, de una industria vinícola y de un artesano alambique hayan conseguido levantar esta creciente empresa, es un motivo de orgullo para quienes creemos en el esfuerzo personal, en la inteligencia y en el trabajo. Tal es en Artà, Ca'n Moyà.

—Todo empezó con mi bisabuelo. (Habla Juan). Mi abuelo Tassar se fue a América con los Blanes y al cabo de medio año su padre lo mandó llamar diciéndole. «Las américas están aquí. Regresa.

—¿Y regresó tu abuelo?

Joan Moyà. Sapiencia y antigüedad catando vino en sus bodegas.

La necesaria oruga para un moderno almacén, su empleado Mateu Arrom con Gabriel.

—Regresó y pusieron un bodegón. En el fondo tenían el alambique. Can Tassar procedentes de Binissalem. Mi bisabuelo quedóse aquí y sus hermanos en Capdepera. La antigüedad de la Casa es de 1883.

—Más de cien años.

—Fabricaba Palo, Anís, Cazalla. La Cazalla se dividía en cazalla y seca. La cazalla era más fuerte 40 grados. La seca tenía los grados que querían los *casiners*. La caña y las hierbas ron y coñac. Pare usted de contar.

—¿Y el vino?

—Mi padre fabricaba vino. En Can Cardaix existía una buena vinya, de uva muy buena. Asimismo tenía uva de Sa Colònia.

—El secreto del vino lo teneis de antiguo.

Tercia uno de sus hijos, Sebastián presente en el reportaje.

—Todavía hay gentes de por la Colonia que vienen a pedirle a mi padre la fórmula para fabricar vinos, *vi bullit*.

—Con melocotones y vino sale una especie de malvasia. Secretos anotados en unas viejas libretas con pátina de años donde el abuelo anotaba fórmulas y que los biznietos conservan, tal vez sólo por un bien entendido sentido de la continuidad, de las raíces familiares y como testimonio de un acervo común que de todas maneras la biología ha plasmado en sus genes.

NUEVO
MODELO
A - X

TALLERES MIGUEL MOREY

AVDA. FERROCARRIL, 5 - TELF. 56 21 20 - ARTÀ
NUEVO SERVICIO OFICIAL CITROËN

Ahora financie su nuevo vehículo o furgoneta CITROËN al 5%
VENGA A VERNOS Y SOLICITE INFORMACIÓN

—Sigamos.

—Mi padre repartía además del pueblo en Capdepera y Cala Ratjada. Aquí había tan solo dos bares. Can Pereandreu y Can Comas. El hotel Castellet no incidía demasiado. Parece que siempre fue mal, un día de trabajo en un carro con un caballo negro y después a pescar. De pequeño iba con mi padre.

—Sigamos.

—Compró un Ford potada a don Antonio Solivellas. Pagó por él quinientas pesetas y se peleó con mi madre a causa del dispendio.

—Y el estanco?

—Este estanco nunca ha salido de la familia. De Can Pansecola en la calle Mayor. Mi tía María, hermana de mi abuela. Año mil novecientos cuatro. Con ella y para ella yo iba a Manacor para la saca. Mi tía me lo dejó a mi en herencia. Todos en Artà saben la historia de aquella bomba que dejó como un solar la casa y a su padre muerto. Días después tenían que comer en la cochería sobre una tabla. De indemnizaciones ni hablar. Amenazas de cárcel si las solicitaban.

Las raíces.

De nuevo el tesón, el trabajo. Día a día, hora a hora. El alambique funcionando.

Su hermano hasta las dos de la madrugada. Juan se levantaba a esta hora. Y seguía. Vienen después los años de

Empuje de la empresa Moya. Del Fort potada a camiones de reparto. Gabriel, Juan, Sebastián y Arrom.

la década prodigiosa. Aumenta el turismo. Sus hijos Gabriel y Sebastián comienzan a ayudar a su padre.

—Yo compré por mil quinientas pesetas un coche un Ricard y lo convertí en camioneta. Antes iba a San Lorenzo y a Son Servera en bicicleta con un paraguas atado al tubo por si llovía.

Si ahora pudiéramos verlo como dice su hijo Sebastián.

—Empieza ya el D.K.V. reparto con su hijo Gabriel, hasta que un día le comienzan las cataratas y tuvo que dejarlo en manos de sus hijos.

Aquella vieja ambrosia.

Sebastián que se encontraba prisionero en el banco donde trabajaba le planteó a su padre.

—Si quisierais a mi me gustaría trabajar en Casa.

—Pero hombre tu no sabes la alegría que me das.

Empieza la accion ascendente. Se discute entre todos y la pujanza de los jóvenes cuenta con la experiencia del «viejo».

La industria se va transformando en Comercio. No se trata de vender mucho tan solo. Se trata de cobrar lo que se vende. Es el gran secreto. Control del crecimiento, tesón, trabajo, honradez y solera.

Dos camiones para repartir y en verano ocho, nueve empleados. S'Illot, Son Servera, Costa de los Pinos, Cala Ratjada, Capdepera y un día para Artà.

—Si establecieran Sa Canova sí que levantaríamos un almacén dentro de lo nuestro. Es una pena pero estamos pensando en si nos conviene poner una nave en zona turística porque fijate en lo que representa, los viajes desde Artà a las zonas de consumo.

Viajes, horas de trabajo, seguros. Fijate en lo que ahorramos.

Un futuro para una empresa de aquí que un día fabricó la ambrosia «Bellpuig» de grato recuerdo que no se patentó por ser nombre genérico el de ambrosia. Con un certificado de garantía de D. José Sureda Blanes (Es Metge Tafona). Y la evolución constante en la fabricación de vinos. Dulzón para Cala Millor donde hay mayoría de ingleses, más seco para Cala Ratjada i zonas de alemanes. Aplicándole al negocio el razonamiento justo, incluso podrían exportar, pero por ahora quieren controlar su empresa. Vinos bajos de grado y ricos de sabor. Como máximo doce grados y buen buque agradable. Ahora se ponen de moda los vinos blancos.

Recorrimos el almacén.

Racionalidad extrema en su organización.

De casta le viene al galgo.

Y la máxima de la casa:

«No consiste en vender más, sino en cobrar cuanto se vende».

SERAFÍ GUISCAFRÉ

**Ferretería
Pascual**

Calle Cardenal Despuig, 12
Teléfono 56 23 92
ARTÀ - Mallorca

HERRAMIENTAS PARA LA CONSTRUCCIÓN
PINTURAS • BRICOLAGE
SERVICIO DE ALQUILER
HORMIGONERAS - COMPRESORES
GENERADORES - MONTACARGAS
M. DISCO - ETC.

Ferretería SAN LORENZO

Calle Mosén Galmés, 37
Teléfono 56 96 50
SAN LORENZO - Mallorca

ARTAnencs fora d'ARTÀ

NCF

Nom: DAMIÀ BISBAL CANTÓ.

Malnom: Solleric

Edat: 68 anys

Ocupació: Jubilat, de mercader.

Aficions: La pintura a l'oli i la pesca.

Adreça: Músic Balaguer, 50, 2.º, 2.ª Palma.

Casat amb: Catalina Canudas.

No tenen al·lots.

Relació amb el poble: Hi sol fer algunes visites a l'any.

En Damia ha exposat els seus quadres a Sa Nostra i a Na Batlesa. Viu retirat de tractant a una finqueta que va comprar als afores de Ciutat, dedicat a la pintura i a feinetjar pel camp. Recorda amb nostàlgia els temps de la post-guerra quan vivien a Artà al capdavant del carrer de la Puresa, cantonada amb el de Son Servera.

NOM: MATEU ESTEVA SULLÀ

Malnom: De Ca'n Regalat.

Edat: 54 anys.

Ocupació: Apotecari.

Aficions: La de tota la vida, els cavalls, també el fútbol i la natació.

Adreça: C/. Berenguer de Tornamira, 13, 4.º, 1.ª

Adreça d'Artà: C/. Ciutat.

Casat amb: Magdalena Palou de Comasema.

Fills: No en tenen.

Relació amb el poble: Permanent, tots els caps de setmana.

Hi compareix de camí cap a Cala Ratjada. Sol fer la xerradeta amb en Jeroni Suñer, en Gustí de ses Terres i qualcun altre cavallista. A ciutat manté contactes amb en Toni Sard, en Gabriel Carrió, en Jaume Solivellas, etc., i com és natural, sovint surt el tema «Artà».

por ARPO

CASOS Y COSAS DEL COMISARIO CASTELL

—¿De dónde vienes a estas horas Boira?

—De «ses beneïdes de Sant Antoni».

—¿Rellamps! —Boira, no sabia que tuvieras un perro.

—Y no lo tengo señor comisario.

—¿Un gato?...

—Tampoco, señor comisario. Nunca me han gustado los gatos.

—Entonces... ¿qué coño tienes?, acaso un «perico»?...

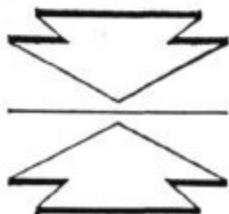
—Nada, señor comisario.

—¿Nada!...

—Así es, señor comisario, —pero como usted muy a menudo me llama «ase»—, me dije a mí mismo que unos cuantos «esquitets» de agua bendita no me vendrían nada mal.

Castell se quedó mirando a su subordinado, encendió la pipa, chucló con fuerza, aspiró el humo, escupió en el suelo y salió a la calle.

Aquella tarde de Sant Antoni, por Artà hacía frío.

CENTRE DE RECONeixEMENT
METGE - PSICOLOGIC

ARTÀ

**certificats metges per
permís de conduir i
llicència d'armes**

Avinguda Ferrocarril, 2, 1.er
(Damunt Bar Almudaina)
ARTA

OBERT
DILLUNS I DIMECRES
DE 17 A 21 H.

Sa Colònia de Sant Pere

Siguiendo el relato del número anterior, debemos ratificar que, en este rincón coloniense, los tordos y setas han sido últimamente noticia; pero si bien en cuanto a las aves tenemos que repetir la noticia de su escasez, no así acerca dels «esclata-sangs», ya que durante este mes de Diciembre los buscadores se han divertido de lo lindo, porque hasta los que no sabían els «agres» conseguían casi siempre llenar sus envases.

Relacionado con la busca de setas, ocurrió un hecho digno de ser relatado: El vecino de la Colonia, Lorenzo Mas Homar se convirtió un día en un buscador de setas más, metiéndose, como hace la mayoría, entre lentiscos, jaras y maleza varia, pues sabido es que no queda más remedio que hacerlo así si se quiere conseguir descubrirles.

Llegado a casa después de una más que regular captura, se apercibió de que había perdido la cartera que llevaba en un bolsillo del pantalón, en la que había más dinero de lo acostumbrado, por haber cobrado una cantidad antes de la salida.

En días sucesivos trató de hallarla haciendo el mismo recorrido que el día del extravío, no consiguiendo más que aumentar la cosecha de setas. La cartera no aparecía, resultándole muy gravosa la pérdida, porque en ella llevaba su documentación personal.

Preocupado por la documentación, dio cuenta a las Autoridades de la pérdida, disponiéndose a solicitar documentos nuevos. Pero no hizo falta, ya que, después de transcurrida una semana, en la que llovió con harta frecuencia, apareció en casa de Lorenzo el vecino de Manacor Bartolomé Grimalt Ferrer, haciéndole entrega de la cartera extraviada, que había resultado un poco húmeda, pero

Montes vecinos de Sa Colònia donde brotan los niscalos o esclata-sangs.

contenía toda la documentación y dinero. El Sr. Grimalt no había encontrado sólo setas.

Es este un gesto digno de alabanza y que demuestra que aún existen honradez y hombría de bien entre nosotros, así como un desinterés material que honra al que lo practica. El que entregó la cartera no admitió siquiera la gratificación que se le ofrecía, por lo que es aún más de resaltar su gesto.

Y volviendo a los acontecimientos relevantes de la Colonia, cabe reseñar que, con motivo de empezar su nueva singladura de independencia, el 12 del mes en curso el Club de la Tercera Edad celebró elecciones para renovación de la Junta Directiva.

La convocatoria se había hecho en la Asamblea del día 5 anterior, en la cual se repartieron listas e impresos de papeletas a todos los socios presentes.

Se efectuó la votación en régimen de listas abiertas, acudiendo a depositar el voto el 78% de los asociados.

Una vez escrutados los votos emitidos, se procedió a formar la nueva Junta que quedó así:

Presidente: José Cantó Planisi
Vicepresidente: Victoria Valls Troya
Secretario: Lorenzo Mas Homar
Tesorero: Juan Llull Tugores
Vocal: Francisca Cursach Piris
Vocal: Catalina Socías Payeras

El resultado final indica que se ha dado protagonismo a las mujeres, con lo que el Club se ha puesto a la moda, consiguiendo un empate entre los dos sexos.

Y con la idea de que estas líneas verán la luz en las próximas fiestas e incluso puede que ya hayan pasado, quiero desear a todos los lectores, y artanenses en general, que pasen o hayan pasado unas Felices Navidades y disfruten de un venturoso Año Nuevo.

JOSE CANTO PLANISI

BAR - RESTAURANT
CA'N LLORENÇ

ESPECIALITATS:
PARRILLADAS - CUINA MALLORQUINA

C/. Sant Pau - COLONIA SANT PERE

ES PORQUERET

d'En PERE PUJOL

(I)

Va una mica més alegret que es mes passat. Panxa plena i amb sa Pellissa lligada a s'esquena.

—Has menjat molt de torró?

—Per devers La Sala n'hi va haver de torró abans de festes. Reputes i que en repartí d'estopa en Joan Peix, quan es batle va dir que retirava lo de sa dimissió!

—Ara en Tomeu de Xiclari no sabrà que ha d'escriure.

—Qualsevol semblança amb sa realitat de lo que escriu en Tomeu sobre es plenaris, es pura coincidència, segons diuenes qui hi van. I és que, ja saps: un *empleo* nou, i panxa-contenta. No li queda més remei que donar encens i repartir xisclets an es contraris.

—Porqueret, de cada vegada te veig més enfora d'Es Collet.

—Mal me toc un llamp! Te dic que qualche dia me posaran enmig, com un monument.

—Sí, es dia que el facin an es llengueruts.

—O an es qui xerram clar. I què t'has pensat tu? Poruc, més que poruc! Estic fart d'hipocresies, xerrameques, mangarrufes, cacicades, pardalades i demés putades que se fan per la Vila. Estic fart, dic!

—Ou, porqueret, ou!

—Es que m'has fet sortir de polleguera.

—Bé, idò torna't a posar dins es forat i digue'm; vol dir es Plenari va esser bo?

—Mel. Sí, fiet. A la fi se va destapar en Toni Manyà. Es primer dia, es batle etern li feia senyes com qui digués: «I què punyetes fa en Sopa?». I en Manyà arronsava ses espatlles com si contestàs: «I què hi puc fer jo?».

—Estava ben fet es paquet.

—En Manyà no ha fet altra cosa més que fer paquets des que s'aficà en política. Per Sa Colònia ja diuen que té dues especialitats: arribar mitja hora tard, i complicar lo fàcil.

—No li agradarà això an en Toniet.

—Què hi puc fer jo, si ja ha vessat sa mesureta? S'ha vist clar que lo que l'interesa és *medrar* personalment i manyuclar, manifassejar o triconejar, i si no li agrada, que li ho diguem, que prengui prim.

Ara diu per tot: «En Sopa i en Claret hauran de fer lo que diu s'executiu». I s'executiu és ell. Mil llamps! tots els hi ha posat què diguin *amén!*

—Sí, però en Joan Sopa i en Claret el poden enviar a pondre i passar-se en es *mixtos*.

Per Sa Colònia ja ha dit: «No en perdré cap mai més d'eleccions. A ses pròximes aniré a sa llista d'ets independents».

—A veure si el voldran?

—Pensa si el voldran! Els interessa més tenir-lo així: Camuflat dins ets altres.

—Hala! Uns altres enemics. Si guanya es C.D.S., tampoc te posaran enmig de Sa Placa!

—Uep! En Manyà no és es partit.

—Quan se sàpiga sa veritat, haurà d'emigrar.

—Mil rellamps! Sa veritat se sap. Lo que un està com empegueit de dir-la tota. A Ca's Suis de Sa Canova en va fer de comèdia per desbaratar es plenari de ses normes! «Ho tenc pactat. Tot se resoldrà». Vatua el món! Res va fer!

MATEO FERRER

**Carpintería Metálica
y Cristalería**

Taller: Carrer de Ciutat, 74
Particular: Na Caragol, 4
Tel. 56 24 82
ARTÀ (Mallorca)

Carnisseria Ca'n Rafel

ESPECIALITAT
LLANGONISSA I BOTIFARRONS
ESTIL PAGÈS

Carrer Santa Catalina, 20
Telèfon 56 22 36
ARTÀ (Mallorca)

—Sí, féu fer es ridícul an en Peix i an en Sopa.
 —Però aquests els han tornat ses pilotes en es joc.
 —Bé. No ho paga perdre més temps amb en Manyanet. Ell se fa es so i balla. Es mal és que es *cedesets* que confien en ell van ben arreglats.
 —I lo de sa dimissió d'es batle, què te sembla?
 —Reputes serenes! Sempre t'he dit que aquest al-lot a qui fan fer de batle és una llàstima que el tudin. Es intel·ligent, calmat i bon jan.
 —Però li faran fer tots es mals papers que podran.
 —Sí, no veus que volen que faci bo es batle passat, es batle etern? Li donen consells, l'alliçonen i, darrera ell, fan sa rialleta. A sa seva esquena. És clar, no en sap. No té experiència. I s'al-lot està dins un bon bollit.
 És estrany. Mai se li ha ocorregut reunir els mitjans informatius, parlar amb ells, tan amatent com és.
 —No li ho deixen fer. És que ets més curt que una màniga de guardapits.
 —Ell hauria d'haver parlat amb tothom i tot seria més clar.
 —No l'hi volen clar! Han de col·locar qualcú amic seu.
 «Hala, posa un ordenança a s'Ajuntament», i ell a posar-lo.
 —I que tindrà feina s'ordenança?
 —Reputes si en tindrà! Només per informar a quin café són ets empleats de s'Ajuntament ja hi ha feina.
 —Volen contractar homos de confiança!
 —Saps què te dic? Hi ha homos de confiança que val més pagar-los i que estiguin a ca seva.
 —Volen posar un celador d'obres amb assessoria jurídica.
 —S'enfrontaran amb en Corona.
 —I ara què dius?
 —M'han dit que en Corona dóna més permisos d'obres que sa repartidora. Sense cobrar lo que toca, sempre hi es. Què farà quan el paguin?
 —I ara què dius?
 —Lo que diuen per fora vila «vevindo i prenindo», que deia sa Madona Catalina de Son Morey.
 —Ja ho saps, si vols fer una cotxeria per devers ses Païses, convé que ho demanis an en Corona.
 —És clar, ell d'això d'obres en sap.
 —M'han dit que va fotre un finestral d'alumini a sa fa-

çana de s'Ajuntament. Tanta sort que en Mateu Calafat és home de bon gust i les féu llevar.

—A veure si no és ver això?
 —Vés-ho a cercar.
 —Aquesta setmana ha vingut en Sebastià Serra per s'Ajuntament.
 —I a què fer?
 —Fotri! Fotri! Deu esser per lo de Sa Canova i per mirar de fotre més en Xerafi que les fa més nosa que un uixol o una busca dins s'ull.
 —Què t'han duit els Reis?
 —Un sac de carbó de bondeveres.
 —Idò foc per Sant Antoni!
 —Foc i fum!
 —Que duràs sa guarda a beneir?
 —Sa guarda ja hi està beneïda. Qui anirà a beneir-se seré jo, a veure si me fan neta sa flastomadora.
 —Sa flastomadora?
 —Sa flastomadora i es nas. Perquè de sa depuradora no se n'ha sabut res més. Només en parlen cada quatre anys. Ja en parlava es Batle etern ara en fa vuit.
 —Bé. Si almanco en parlen qualche vegada.
 —Sí. Se veu que es parlar-ne és sa vega.
 En necessitar vots te foten sa depuradora per morros. Lo que dic: «Sant Antoniet, beneïu-nos sa flastomadora que si no, faré llarg». Recoranta cavaions de...!
 —I de dimitir?
 —Dimitir? Has dit dimitir? Dimitir perquè cobren poc. No t'ho pensis. Jo tenc por que arribin a pagar per seure a sa cadira.
 —Molts d'anys, porqueret, i despedi't d'anar de monument.
 —Te torn a dir que qualche dia se girarà sa truita. I tot seria que socialistes i *cedesets* tenguessin un poc de coneixement i convidassin en Joan Peix per donar-se sa mà i fer avançar es poble. Perquè amb aquesta gent tornarem a ses cavernes.
 —Te pareix?
 —A la collita se veurà es fesol!

SAUNA - PISCINA - TENIS - SOUVENIRS

Restaurants / Bar
Club Casa Naval

Bodas, Banquetes, Comida mallorquina

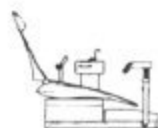
BETLEM
 Colonia de San Pedro
 ARTÀ, MALLORCA

Teléfono 58 90 12

Dr. Guillem Roser Puigserver

Metge Estomatòleg

Col. 205

C/. Padre J. Serra, 3, 1.º

Teléfono 57 80 14

07570 ARTÀ (Mallorca)

SANT ANTONI

p'en LAU

Les festes populars tan arrelades dins la consciència del poble, com ve a ser la que celebren en honor de Sant Antoni de gener, com a part integrant del folklore que ens caracteritza, vénen a constituir un viu exponent del nivell socio-cultural assolit. És una clara manifestació acumulada del saber del poble, una actualització del conjunt de tradicions de procedència remota, incerta, i que s'ha manifestat d'un mode inconscient dins el món col·lectiu que ens identifica. Dissortadament, en sabem ben poc dels seus orígens. Les notícies que ens n'han arribat per via documental són històricament recents. Les primeres manifestacions genuïnes gairebé les recollim, i encara de biaix, de l'Arxiduc Lluís Salvador a *Die Balearen*, on publica un aplec de costums i creences de caire popular referides a les acaballes del segle XIX. Mn. Antoni Maria Alcover n'ofereix mostres interessants al llarg dels 24 toms de les rondalles. El P. Rafel Ginard Bauçà, el poeta d'Artà com actualment se'l qualifica, va arrebregar, durant la seva llarga estada entre nosaltres, elements significatius del nostre folklore reflectits en el floret de cançons que aconseguí recuperar, i després donar a conèixer el seu Cançoner. Don Andreu Ferrer, que fou un folklorista de bondeveres, començà a tractar el tema al gloriós *Llevant* i al *Tresor dels avis* o als articles que publicava signats per *Ramon des Pujols* o a la revista *Cort*, que editava el seu fill Miquel a la Politècnica. També en els diferents llibres que successivament va publicar. Tampoc no podem oblidar la tasca duta a taerme per don Pep Sureda Blanes, que l'any 1955 publicava el llibret titulat *Costumbres mallorquinas*, a més de nombrosos articles dignes de tenir en compte. Tots aquests insignes personatges i altres que, per qüestions d'espai, deixam d'anomenar, es cremaren les celles cercant i consultant vells papers o recollint de viva veu el ric bagatge que ens han llegat.

El folklore comprèn el que fa, sap i sent el poble, i com que el poble som tots, des del més enlairat fins al més humil, inclou el conjunt de manifestacions, la pluralitat dels trets que ens caracteritzen. I, com és natural, com que el ritual de la diada comprèn una variada mostra de trets culturals, la festa o almanco algun dels seus elements pot agradar a la gent. Cada qual per on l'enfila. Els pares sobretot els padrins engatussen els infants seus contant meravelles de la lletjor dels dimonis o de la bondat del sant. Als pagesos els atreu la colcada, la plantosa desfilada del bestiar de cabestre i la galania del bergant de possessió que munta a cavall. En Toni Butler es deleix traçant i redreçant versos que altres fruitan d'escoltar. Es delita el vicari amb la solemnitat de les completes i amb les tumultuoses beneïdes, i els obrers de la festa, amb un ai al cor per si hi ha punts escapats, i el que torra bocins de sobrassada o botifarró fresc damunt la caliuera del veí fogueró i que l'han preparat, sien de la plaça

del Marxando o del Cós o de Na Crema, i fins i tot el ximble Toni Blai se sent motivat per mil al·licients. Els intel·lectuals esbudellen, dissequen i analitzen els trets insòlits des d'angles disforjos per a eixamplar el camp de coneixements. En Gabriel Genovard, enlairat en les seves elucubracions, meditarà i aprofundirà en l'estudi de la psicoanàlisi de la festa, immers en l'enigmàtic ritual de la nit bruixa, «numínica i misteriosa», i proseguirà els estudis engrescat en les connotacions de les cerimònies ígniques dels solstici d'hivern i les fogatges que cremen, en les del dimoni gros i els *xamans* de les primitives comunitats. No mancaran les colles d'estrangers *despistats* que, enfonsats en la voràgines, trescaran pel poble sense acabar de comprendre a què ve tanta disbauxa, convençuts que s'han equivocat de país i han anat a parar a l'Àfrica tribal.

Els mites, en aquest cas les festes, «s'expressen i resolen els problemes universals de la humanitat, mitjançant la regulació i l'equilibri de tendències oposades i contradictòries». És la festa màgica, la nostra festa de Sant Antoni de Viana.

Llangonissa, llom i xuia,
i bevent a té qui té;
bull i trui i al-leluia,
i tot el poble un fester.

AUTOVENTA MANACOR

COCHES DE OCASION

Servicio

FIAT

Avda. Junípero Serra, 50 - Teléfono 55 01 61
07500 MANACOR (Mallorca)

ELS INFANTS

Els infants no arriben al món en una solitud completa, sinó acompanyats per un grup més o menys ampli de persones —família, poble, país—, i això ja els situa, d'entrada, en un procés de compromisos mutus. És en el medi social, precisament, que el nin, per una educació pacient i continuada, realitza la seva potencialitat oculta, en benefici propi i de la comunitat que l'acull, de la qual, si es compleixen les expectatives, ha d'esdevenir membre integrat i pentura feliç. Aquesta educació radica normalment en costums adquirits, com a resposta a incitacions intencionades o com a repetició de models exemplars. De la bonesa de l'estímul depèn, lògicament, la qualitat de la resposta, en una situació de primera —del tot irrepetible— per a l'aprenentatge (ja no direm «aprendisatge»). Un model defectuós, en canvi, origina còpies imperfectes.

Per descomptat (no «des de luego»), aquestes consideracions són extensives al llenguatge com a virtut o hàbit adquirit a la primera infància per una repetició insistent a partir d'una

mostra rebuda. Pel que fa a l'ús de l'idioma, aquesta mostra, la coneixem prou bé: qualitats i, sobretot, defectes. Els infortunats barbarismes fan un perjudici gairebé luctuós a la llengua comuna.

Fixau-vos-hi bé. Sense sortir del tema dels infants, trobam formes, vocables i expressions, si més no, inadmissibles. Son aquelles que col·loquen a un *nadó* l'apel·latiu de «recentnat» (o, pitjor, «reciennat») i confonen el *bres* amb la «cuna». La gent que les adopta, en veure *xuclar* el nin, diuen que «xupa»: després del bany, el bolquen en «panyals» (que podrien ser *draps* o *bolquers*) i, perquè deixi de plorar, li donen un «xupete» (valdria més un *xuclador*). Conversen del *nin* com a «nene», de l'*avi* com a «abuelo», del *padri de fonts* o *padrinet* com a «padri-no», de la *teta* com a «ninyera» (els qui en tenen), i de la *mes-tra* com a «senyorida». Per molt que tinguin *sopes* o *sopeta*, solen alimentar-lo de «papilla». Li demostren «carinyo» més que *afecte* i, en pretendre'n un *bes* o una *besada*, no diuen *fe'm un bes*, sinó «dóna'm un besso». De tant de *veciar-lo* el «mimen». Pensen que és «vivaratxo», si és *atxerevit* o *xerevel·lo*, i confonen les *entremaliadures* d'un *dastre* amb les «travessures» d'un «traviesso». I en podríem allargar la sèrie fins a una mesura indefinida.

Així, doncs, amb aquests preciosos exemples, solem introduir l'infant, el pàrvul o el bebè en una dinàmica postissa que esdevé, com a mínim, una perniciosa impostura. És això necessari? Certament, no ho crec. És inevitable? Sembla bona pregunta, a què mai no respondré per altri.

JOAN ESCANELLAS I LLINÀS

Municipaleras

ANÁLISIS DE LOS DOS ÚLTIMOS PLENOS EN NUESTRO CONSISTORIO

El pleno celebrado el día 21 de Diciembre pasado, sin lugar a dudas el más esperado por una buena parte del pueblo de Artá, ya una semana antes de su celebración, el rumor de la dimisión del Sr. Alcalde era patente si no le concedían lo que él, pedía, pero a todo esto hay que decir que existía la duda, ya que sin conocer la orden del día era prematuro una afirmación exacta.

Punto 1.—Se aprueban las actas correspondientes a las sesiones celebradas los días 2 y 12 del mismo mes de Diciembre.

Punto 2.—PROPUESTA PRESENTADA POR LOS VECINOS DE LA CALLE ANTONI BLANES PARA PROHIBIR EL APARCAMIENTO DE UNA PARTE DE ESTA.

La votación fue aprobada por mayoría sin reparo alguno.

Punto 3.—ESTUDIO DEL ACUERDO ADOPTADO POR EL PATRONATO DE LA RESIDENCIA SOBRE LA CONTRATACION DE UN ADMINISTRADOR. Por el Sr. Alcalde se explica a los reunidos el contenido de la propues-

ta que resumida viene a decir: «Que debido a que el Consistorio rechazó una propuesta de la Alcaldía tendente a la creación de una plaza para ocupar el cargo de Administrador, se autorice al Patronato para contratar al Administrador». Tras una pequeña deliberación se acordó el autorizar al Patronato para que contratase un Administrador.

Punto 4.—ESTUDIO DE UNA PROPUESTA DE FUNCIONAMIENTO DEFINITIVO DE LA GESTION MUNICIPAL. Por el Sr. Alcalde se explicó a los reunidos el contenido de la misma, fue larga la explicación e innecesaria puesto que los Grupos Políticos PSOE, AP, CDS, ya la habían rechazado en un anterior Pleno con fecha 29 Julio del mismo año y no iban a cambiar la decisión sobre la misma petición por parte de la Alcaldía, no obstante en su explicación el Sr. Alcalde entre otras muchas cosas dijo: «Para ser coherentes con ésto anunciamos que si el resultado de esta votación es negativo, interpretariamos que la mayoría del Consistorio está en contra de que nosotros tengamos la Alcaldía,

(Termina en la página siguiente)

Comercial ARTÀ

EN COMERCIAL ARTÀ ENCONTRARÁ LAS
TRES COSAS QUE USTED BUSCA:
SERVICIO, CALIDAD Y PRECIO

EXPOSICIÓ I VENDA:

Carrer de Ciutat, 46 - ARTÀ

Per més informació: Cridar al Tel. 56 21 48

MOTOCULTORES (CONDOR)

MOTOSIERRAS (MONDIAL Y OPEN)

SEGADORAS HIDRÁULICAS (ZAZURCA)

SEGADORAS ACONDICIONADORAS (ZAZURCA)

REMOLQUES ESPARCIDORES

REMOLQUES ENSILADORES

EMPACADORAS Y ROTOEMPACADORAS (BATLLE)

CUBAS DE VACÍO

BARRAS DE CORTE

BOMBAS PULVERIZADORAS

ROTOCULTIVADORES

Municipalías

debido a ello renunciaríamos al cargo, para que pudiese ser elegido un nuevo Alcalde de acuerdo con la mayoría que habría votado en contra nuestra. Dejando claro que sólo volveríamos a aceptar posteriormente el cargo si fuese acompañado de las condiciones que exponemos en nuestra propuesta». Y en este punto piden, ¡qué el cargo de Alcalde se ejerza en régimen de dedicación exclusiva!, ¡Que el Alcalde se le conceda el voto de confianza para poder nombrar dos cargos de su confianza!. ¡Que se haga la dotación necesaria del gabinete de urbanismo, tanto en personal como en material para que pueda existir un control y una gestión urbanística rigurosa y al día!. ¡Que se lleve a cabo una reforma administrativa que incluya como mínimo.

1.—Creación de una plaza de ordenanza.

2.—Remodelación de la Policía Municipal, con el nombramiento de un Jefe del servicio, y la creación de una plaza de Municipal para los seis meses de verano.

3.—Creación de un servicio de recepción.

Y aquí amigos lectores está el meollo de la cuestión, no, le votaron a favor su propuesta (Punto 4) antes reseñada, y él sigue de Alcalde, luego no sé hasta que punto el Grup de Independents cumple con su promesa, y no es que yo se lo pida, sino que ellos lo dijeron públicamente, dicho Pleno después de cansarse de suplicar el Sr. Alcalde a los reunidos y viendo que no podía conseguir nada levantó la sesión para deliberar durante cinco minutos, para después en su reanudación el Grup de Independents a través de su Alcalde proponer otro Pleno en el plazo de 48 horas.

Acto seguido el portavoz de AP, Sr. Sureda, manifestó al Sr. Alcalde que diga cuándo hay una propuesta seria y no haga perder el tiempo a los demás grupos y al público que asistía. «Habéis decepcionado a mi grupo y al público porque retiráis una propuesta debido a que no la habéis podido ganar, y esto, en palabras bien dichas, es pura demagogia».

Con anterioridad al portavoz del PSOE Toni María, ya le propuso al Sr. Alcalde, dejar la propuesta sobre la mesa, debido a que no se ha entendido la propuesta. Natural y lógico que ambos grupos sean reacios a esta propuesta, pago mensual del Alcalde 110.000 Ptas., pago anual del Administrador 360.000 Ptas. y pago al segundo hombre de confian-

Plens a l'Ajuntament.

za, crea el Grup de Independents que esto es lo mejor para el pueblo de Artá, incrementando los impuestos a un pueblo que va a menos, que no tiene vida propia industrial y que hay que pagar los impuestos con el dinero que ganamos en los Municipios de CAPDEPERA, SAN LORENZO, SON SERVERA, etc., etc., a todo esto los gastos que llevamos en combustible por los desplazamientos, en fin...

Nuevo Pleno 48 hora más tarde con la reiterada «PROPUESTA DE FUNCIONAMIENTO DEFINITIVO DE LA GESTION MUNICIPAL».

Alrededor de una hora estuvo el Sr. Alcalde exponiendo los puntos de vista sobre la misma, advirtiendo a los reunidos que se ajustasen en las respuestas ya que como Alcalde le amparaba la Ley para que no se discutiesen otras que no fuesen expresas del asunto a tratar y en este caso la aplicaría.

Pues bien, una hora de lectura de la propuesta que para los allí reunidos, francamente no dijo nada, y otro NO en mayúsculas en la votación: ¿qué hacer en este caso? pues muy fácil, 10 minutos más para deliberar en los pasillos y despacho del Alcalde y a ver si en la continuación algún grupo se decide apoyar de una vez por todas a los Independents y así se acabaría todo el «maragai» que allí existía. Pero no, no hubo apoyo a pesar de que los dos concejales del CDS, parece ser que estaban presionados para dar el apoyo al Grup de los Independents y hemos de resaltar que, estos hicieron lo que debían por que cualquier grupo que ahora se gire en contra de su propia línea, ¿qué confianza le merecerán al pueblo estas personas que lo componen?

De todas formas, los Independents sufrieron otra humillación. Si en el Pleno anterior el Sr. Alcalde dijo que de no prosperar su propuesta él dimitiría y ahora se conforma con que le asignen un sueldo, ya me dirán Vdes., como explicar la cosa. Y hay mucho más, porqué tanto empeño en que le den el voto de confianza para asignar dos hombres de su fiabilidad, si él es el Alcalde, todavía quedan doce Concejales. El Sr. Sureda le ofreció su colaboración y sin cobrar ni un duro, ¿cómo se entiende que tengan que ser otras personas que no sean los propios Concejales? Estos no cobran las cantidades antes mencionadas, Sres. del Grup de Independents, me da la sensación que Vdes. no estiman al Pueblo de Artá.

PEP MISLATA

No s'estima el poble d'Artá.

AUTOS ESCANELLAS

Argentina, 31. Teléfono 56 21 15

ARTÀ

EXPOSICIÓN Y VENTA

¡VISÍTENOS!

SERVICIO OFICIAL

SUZUKI
SANTANA

GENT

El nostre paisà i col·laborador Nicolau Casellas Flaquer ha estat anomenat Cap Comercial del Servei de Correus i Telègrafs de les Balears. La nostra més cordial enhorabona.

Pere Pujol assitirà amb part de la Rondalla a la desfilada i beneïdes de Sant Antoniet, al carrer de Sant Miquel a Ciutat. Pere Pujol sempre és d'actualitat, bé amb les escultures, bé amb la Rondalla.

L'Agrupació de balls mallorquins «Esclafits i Castanyetes» ha assolit un gran èxit per terres Canàries. Han ballat davant molta de gent, portant els nostres balls a aquelles illes germanes. Repetim l'enhorabona per als seus components i la directora Maria.

Los canteros de Mallorca celebraron la festividad de Santa Bárbara, Patrona de los canteros, día 4 de diciembre. Por la tarde, en el conocido restaurante (Cas Chato) de Can Picafort se reunieron los empresarios canteros de Mallorca presididos por nuestro amigo y colaborador de nuestra revista ARTÀ, Miguel Morey, que invitó a una cena de compañerismo a todos los empresarios canteros de Mallorca, juntamente con sus distinguidas esposas. También tomaron parte en la cena destacadas personalidades, entre ellos el presidente de PIMEM Demetrio J. Peña. Después de la cena se levantó de la mesa para dirigir unas palabras a los asistentes, Miguel Morey, Presidente del Sindicato de Canteros, afirmando que éste es indispensable para la buena marcha de los empresarios, que sin canteros no sería posible el desarrollo industrial de Hostelería. Al final de sus palabras fue fuertemente aplaudido.

Sebastià Massanet al Centre Social

Ha cridat molt l'atenció, aquesta mostra de pintura surrealista i primmirada de S. Massanet, dedicada a Catalina Nadal Girard.

Repetim, per interessant, l'escrit del catàleg.

Ombra d'uns pares culturals o presagi profètic del món actual? És l'Atlàntida un projecte de vida per quan la destrucció de la vida hagi estat total? O és la manera de sobreviure d'un cervell malalt?

Nit de fantasia, flor de la imaginació, fruit de la pena d'un cor febrós, desitjós de cultura i delirós. Imatges de cultura antiga, de vertadera civilització en el fons de la mar, dins una mar de colors. Romanticisme o realitat?, civilització o divinitat? Un món lliure i una gent en pau, veient la vida darrera d'un cristall?

És la invenció d'alguna ment delirosa o la història d'un fet real? On són les deixalles d'una cultura tan meravellosa, que no va tenir poder per sobreviure a una simple època de desgel? I, si sobrevisqué, on són les proves de la seva existència actual?

Però, qui diu que el món de la imaginació no és el món real?, qui diu que el somnis i les imatges mentals no formen més part de la nostra vida que el món físic, al qual hem posat el nom de real?

«L'ATLÀNTIDA»

J. F. SERVERA TORRES

Repetim la fotografia de l'obra de Joan Amorós (Sopa) que tant d'èxit té amb la realització dels esclata-sangs i altres obres.

L'altra fotografia no sortí prou clara.

CESAR ESTRANY

César Estrany obtuvo un señalado éxito en el Círculo Mallorquín, junto a Epifanio Ibáñez, en la presentación de un libro de éste y la exposición de los maravillosos dibujos de César. Asistió el todo Palma y la princesa Diana de Francia.

Premi al mostrador de Vora Vora

Com a una obra d'art s'ha de valorar aquest mostrador de Vora Vora que va aconseguir un premi de la P.I.M.E.M. aquestes passades festes. El bon gust de la Casa s'ha vist reflectit en aquest mostrador artístic i ben realitzat.

HÍPICA

En el último número de la revista TROT, hemos podido observar el reportaje realizado a la cuadra local denominada SA CORBAIA, de la cual es propietario nuestro gran amigo y muy conocido por todos los aficionados a la hípica, ANTONIO VAQUER SUREDA.

Resulta curioso cuando los reporteros contabilizaron el asombroso número de 26 equinos, pastando en la finca de SA CORBAIA, sobresalen de entre ellos el ya conocido semental LABRADOR DE THOURY y las yeguas de cría con una refinada y más pura sangre trotona, a destacar de entre ellas PAT G madre de ZUMBON MORA, campeón de campeones.

Por lo tanto sabemos bien cierto que después de Manacor y Palma es nuestro pueblo el que más afición hípica posee, siendo así, no resulta difícil confeccionar un programa de carreras contando en casi la totalidad de participantes sean artanenses.

Han sido 16 caballos locales que han tomado parte en las ya tradicionales carreras de CAP D'ANY, celebradas el día 3 del presente mes. Teniendo en cuenta que la generación M. que hoy cuentan con 3 años, como son MORELLET, MELIOS VX, MIL, MENFIS, MOMENT DE NEU, MENTA, etc., no han participado debido que varios de ellos se encuentran en Palma, recibiendo las primeras lecciones de trote.

La clasificación ha quedado de la siguiente forma:

1.ª Carrera.—NISPRO, NONELLA, NOSTRO, NOBEL.

2.ª Carrera.—JEREMI, JOTA, HERBUK.

3.ª Carrera.—JIVARO, HARISOL. (Ha destacar la buena actuación de HARISOL conducida por su propietario Mateo Vicens, la cual dominó la carrera, hasta que en línea de meta era sorprendida por el pequeño JIVARO).

4.ª Carrera.—FAQUINA, JOLI, GRANDCHAMP, JESABEL J.M., JOIA BOYS.

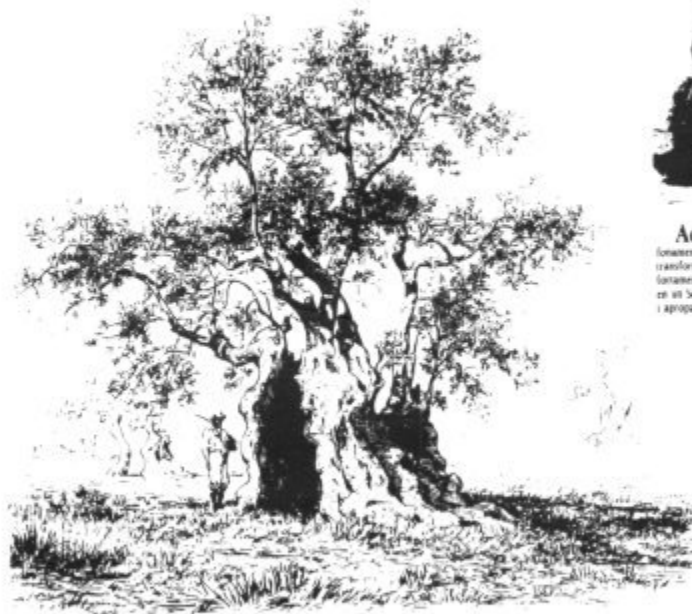
5.ª Carrera.—JARVIS, E. MARISOL, DRIVES, TWIST, FAULA.

Los trotones de Artá que se han clasificado en el Hipódromo de Manacor, durante los meses de Noviembre y Diciembre son los siguientes: JOLI GRANDCHAMP, 3 primeros y 1 tercero. —E. MARISOL, 1 primero y 3 segundos. —HIGEA, 1 primero y 3 segundos. —JIVARO, 1 primero, 1 segundo y 2 terceros. —HARISOL, 1 primero y 1 segundo. —FAULA, 1 primero. —JOYA BOYS, 3 segundos y 2 terceros.

La cuadra Sa Corbaia alberga un gran número de yeguas de cría.

TOMEU FEMENIAS SARD

Acció Social. La tasca fonamental d'aquesta Àrea ha consistit en transformar una estructura administrativa fonamentalment arrelada a conceptes associatius, en un servei tècnicament preparat, qualificat i apropiat al ciutadà.

Cultura. L'activitat cultural s'ha concentrat en dues àrees d'actuació: donar als pobles de l'interior una oportunitat adequada per l'activitat cultural i potenciar qualsevol acció per la recuperació i conservació del nostre patrimoni. El nostre plantejament s'ha seguit per l'impuls.

Cooperació. Les actuacions de la Comissió d'Ordenació del Territori sobre la xarxa de carreteres del Consell Insular i la construcció i manteniment dels seus centres associatius han aconseguit resultats molt satisfactoris, avui a la vista.

Economia. El foment del turisme i les ajudes a la indústria, el comerç, l'agricultura, la pesca i la ramaderia han caracteritzat l'activitat d'aquesta àrea, assenyalant amb prioritats de producció i conservació de la naturalesa.

BON CONSELL, BONS RESULTATS

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Foto comentada

SANT ANTONI A ARTÀ

per S. G.

La festa major artanenca és Sant Antoni. Les arrels pageses la trameten any a any. La nostra fotografia comentada d'avui no és massa antiga i serà sempre actual dia dasset de gener.

Davant la casa de l'obrer Jaume Gil en el carrer d'Es Mal Lloc.

Ai! Si el dia de Sant Antoni Sa Duaia se pegàs foc, no creim que el garriguer Jaume Gil deixàs el Sant de la seva devoció per anar a complir l'obligació. En Jaume sent Sant Antoni molt profundament i viu la festa des de la capta a les completes i des dels foguerons a la cavalcada. Balla amb els dimonis i no voldria que mai acabàs s'argument quan du *Es Trui*.

Devora ell, amb la corda de la somera, en Toni Blai. Un altra manera de viure la festa. Com un infant content que canta amb la mitja llengua, i ara de gran amb qualque copa de més.

Lamo en Miquel de Xiclati, al cel sia ell, present a l'obreria des de sempre, i aguantà fins a la mort.

Sant Antoni. Quin? El de sempre.

Sant Antoni és una màscara i un vestit d'ermità, que fa creus amb la mà dreta.

I la somera...

Qui diu que els ases no són intel·ligents?

Mirau-la com vos mira. Per ella no hauria deixat el sementer de farratge. Però un dia a l'any, sona la música, i uns dimoniots esperitats volen tornar el sant cavalcador. Què hi farem?

És la fotografia de sempre, de cada any per Sant Antoni. Els homes canviaran, però la somera i el sant hi seran sempre.

NECROLOGICA

FRA ANTONI MÒJER JAUME, T.O.R.

Ha mort el pare Mòjer.

Dins la boira del temps, (el pare Mòjer moria el passat 21 de desembre als 96 anys d'edat), dins la boira del temps veig un pare pulcre explicant història sagrada, i uns ninets bocabadada amb uns ulls com a plats escoltant el sacrifici que estava a punt de dur a terme el nostre Pare Abraham amb el seu fill Isaac, el qui tenia amb Sara, i pare d'Esau i Jacob.

I quan venien els dies entranyables de Nadal i Sant Antoni de juny, com des-

crivia la fugida a Egipte, la trobada al Temple... He vist nins bavar escoltant les lliçons. I aquella serena humanitat que feia del seu tracte una delícia.

El pare Mòjer, nat a Lluçmajor, fou un artanenc més, dedicat a l'ensenyament, a l'apostolat, a la predicació. Faltà quan fou destinat a Cura i a Quintanar de la Orden, per a retornar, a la fi, i estar entre nosaltres els seus vint darrers anys.

Descansi en pau el mestre, el pare i l'home de bé que fou Fra Antoni Mòjer.

S.G.